

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Kennisnetwerk Groene Gezonde Ziekenhuizen

Arthur Hilgersom, 12 april 2016

MPZ milieu platform zorgsector

Wat doet het IVN

beleef de natuur!

IVN

- Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid
- 100 beroepskrachten
- 170 vrijwilligersafdelingen
- 23.000 vrijwilligers

beleef de natuur!

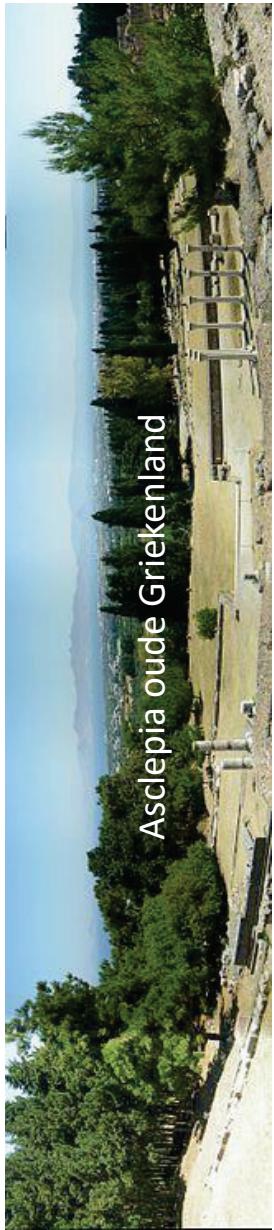
- Natuurgidsencursus, opleiding natuurgidsen
- Organiseren publieksexcursies en natuurstudieuren
- IVN Slootjesdagen, Natuurontbijt, Paddenstoelmaand

- Groen Dichterbij, Groen doet Goed, ondersteuning Nationale Parken, ondersteuning NME-centra, Scholen voor Duurzaamheid, Duurzame Dinsdag,
- Ondersteuning Kennisnetwerk Groene Gezonde Ziekenhuizen

Groene Ziekenhuizen – een lange traditie

beleef de natuur!

Asclepia oude Griekenland

Kloostertuinen

Paviljoen ziekenhuis

Moderne ziekenhuizen – steriel en kil

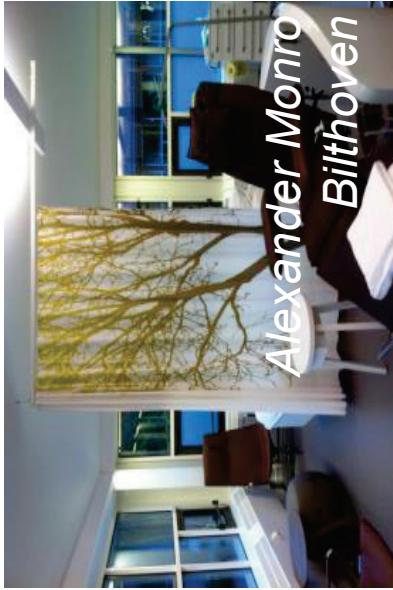
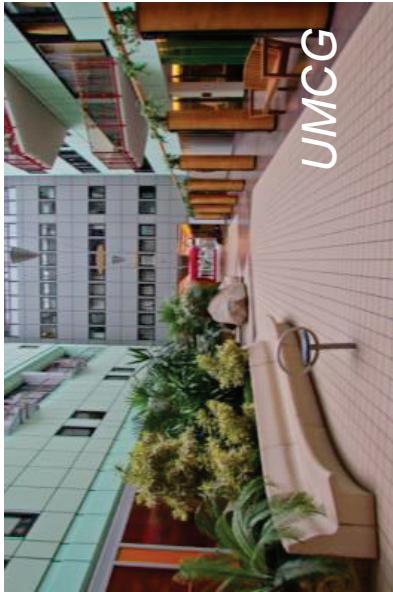

beleef de natuur!

Oorzaken:

- Technische en medische revolutie in behandelmethoden
  - Focus op hygiëne en efficiëntie
  - Gebrek aan bewijs en verklaringen voor 'helende kracht' groen.

Effect van planten in ziekenhuizen

Verblijf na operatie in kamer met planten leidt tot:

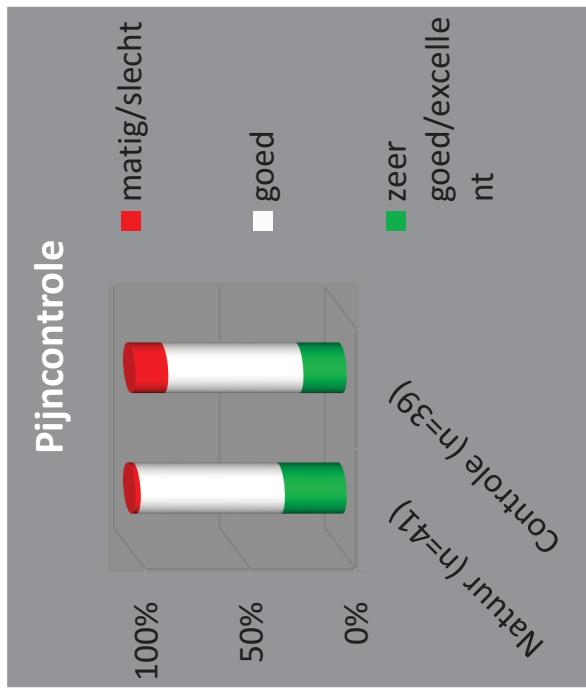
- minder sterke pijnstillers
- minder stress (zelfgerapporteerde & fysiologisch)
- minder vermoeidheid, pijn en angst
- kortere opnameduur (6,1 vs 6,4 dagen)

Effect van afbeelding van natuur

beleef de natuur!

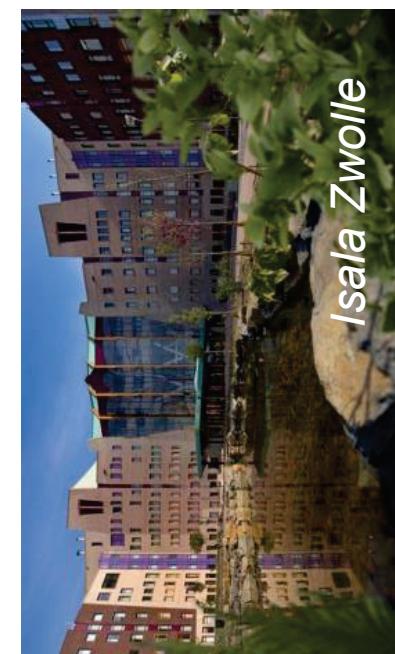

Diette, G.B. et al. (2003). Distraction therapy with nature sights and sounds reduces pain during flexible bronchoscopy: A complementary approach to routine analgesia. *Chest*, 123(3), 941-948.

Evidence: Groen ROND ziekenhuizen

beleef de natuur!

Isala Zwolle

Lunder Building,
Massachusetts Children's
hospital

Martini Ziekenhuis
Groningen

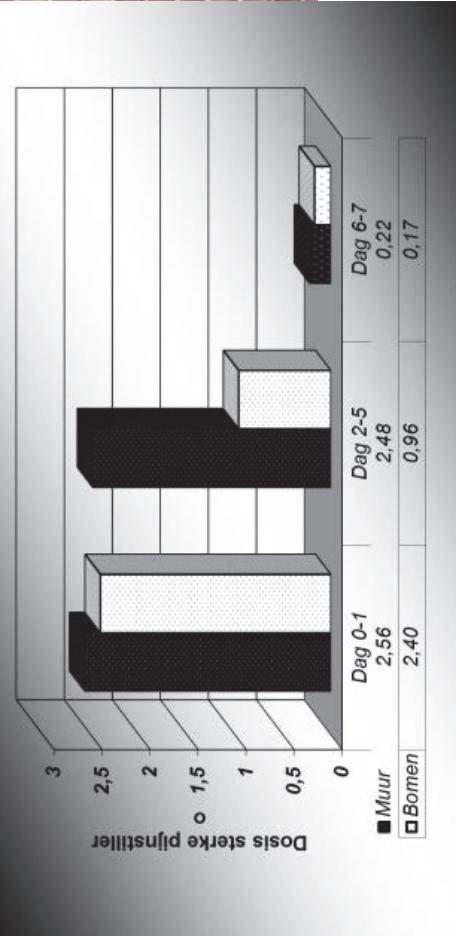

St. Louis Children's
hospital

Effect van uitzicht op groen

beleef de natuur!

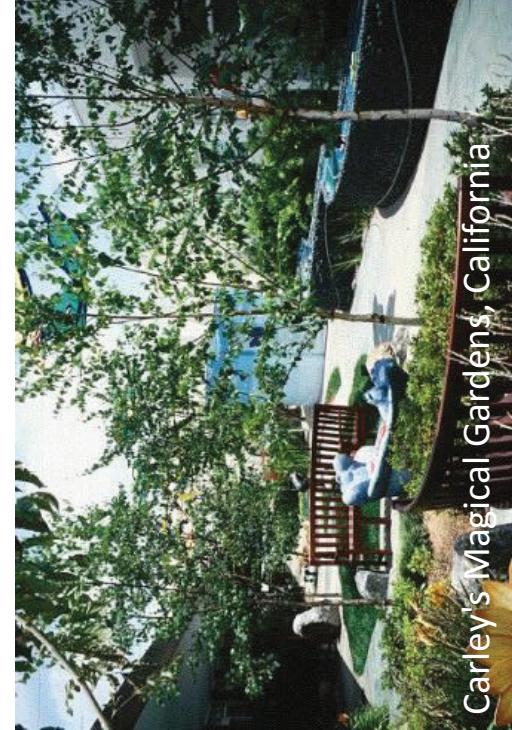
Ulrich, R.S. (1984). View through a window may influence recovery from surgery. *Science, New Series*, 224, (4647), 420-421.

Voorbeeld: Healing Garden bij kinderziekenhuis

beleef de natuur!

	Tuin	Ziekenhuis
Angst	23	37
Verdriet	20	45
Boosheid	10	19
Zorgen	33	66
Moe	37	50
Pijn	12	31

Carley's Magical Gardens, California

Sherman, S.A., Varni, J.W., Ulrich, R.S., & Malcarne, V.L. (2005). Post-occupancy evaluation of healing gardens in a pediatric cancer center. *Landscape and Urban Planning*, 73, 167- 183.

Programma Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Natuurvoermentensen
Omgevingspsychologisch onderzoek

iVN
Instituut voor Natuurvoermentensen
en omgevingspsychologie

Onderzoek naar de effecten van groene
interventies in en rondom ziekenhuizen in
relatie tot de gezondheid van patiënten,
personeel en bezoekers

Jolanda Maas , Karin Tanja-Dijkstra (VU,
Amsterdam), Agnes van den Berg
(Rijksuniversiteit Groningen)

beleef de natuur!

Groene Partijen:

- ▶ Vergroot de bewijslast voor het belang van groen
- ▶ Geeft inzicht in bewezen effectieve groene interventies die aangeboden kunnen worden aan andere ziekenhuizen (of zorgpartijen)
- ▶ 2 op de 3 ziekenhuizen hebben bouwplannen. Groen zou een belangrijke plek kunnen krijgen in deze bouwplannen
- ▶ Vergroot afzetmarkt
- ▶ Draagt bij aan PR en marketing
- ▶ Bereiken van een andere doelgroep

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Ziekenhuizen:

- ▶ Biedt onderscheidend vermogen t.o.v. andere ziekenhuizen
- ▶ Zorgt voor klantbinding en klantwaardering
- ▶ Draag bij aan PR en marketing
- ▶ Is een mooie vorm van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
- ▶ Verbetering kwaliteit en doelmatigheid zorg o.a. door verkorting van opnameduur en vermindering van pijn na operaties
- ▶ Biedt een middel om zorgkosten te verminderen en kwaliteit van leven te verbeteren

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Doel 1: Effectiviteit

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Doeel 2: Kennisnetwerk

Platform en informatiepunt voor en door ziekenhuizen en groene partners

Op website www.groenegezondeziekenhuizen.nl kunnen partners zich aanmelden en zich presenteren met aansprekende groenprojecten

Factsheets, excursie en symposia

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Output

- Praktische innovatieve vermarktbare groene interventies die ingezet kunnen worden in en rondom ziekenhuizen
- Een praktijk- en leernetwerk waar kennis kan worden uitgewisseld
- Brede valorisatie van resultaten via:
  - Wetenschappelijke artikelen n.a.v. interventie onderzoek
  - Factsheets met belangrijkste resultaten
  - Twitter-account
  - Tweejaarlijks symposium
  - Excursies
  - Nieuwsbrief

Groene Gezonde Ziekenhuizen

Meer informatie..

www.groenegezondeziekenhuizen.nl

@GroenGezond

www.groenegezondeziekenhuizen.nl

Groene Gezonde Ziekenhuizen

www.groenegezondeziekenhuizen.nl

Home Programma Projecten Publicaties Netwerk Nieuws Contact

Q Zoeken

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Groene ziekenhuisomgeving voor gezondere patiënten, bezoekers en medewerkers

Onderzoeksprogramma

Groene Gezonde Ziekenhuizen is een vierjarig

Zoeken

Universiteit

Universiteit

De Herstelpakketjes

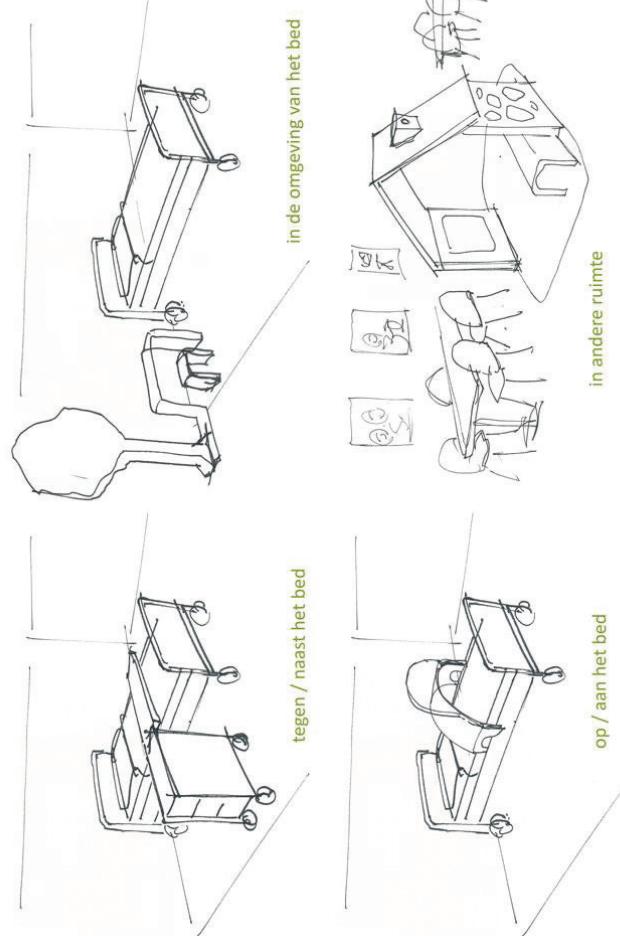
beleef de natuur!

De IVN-Natuurontdekker

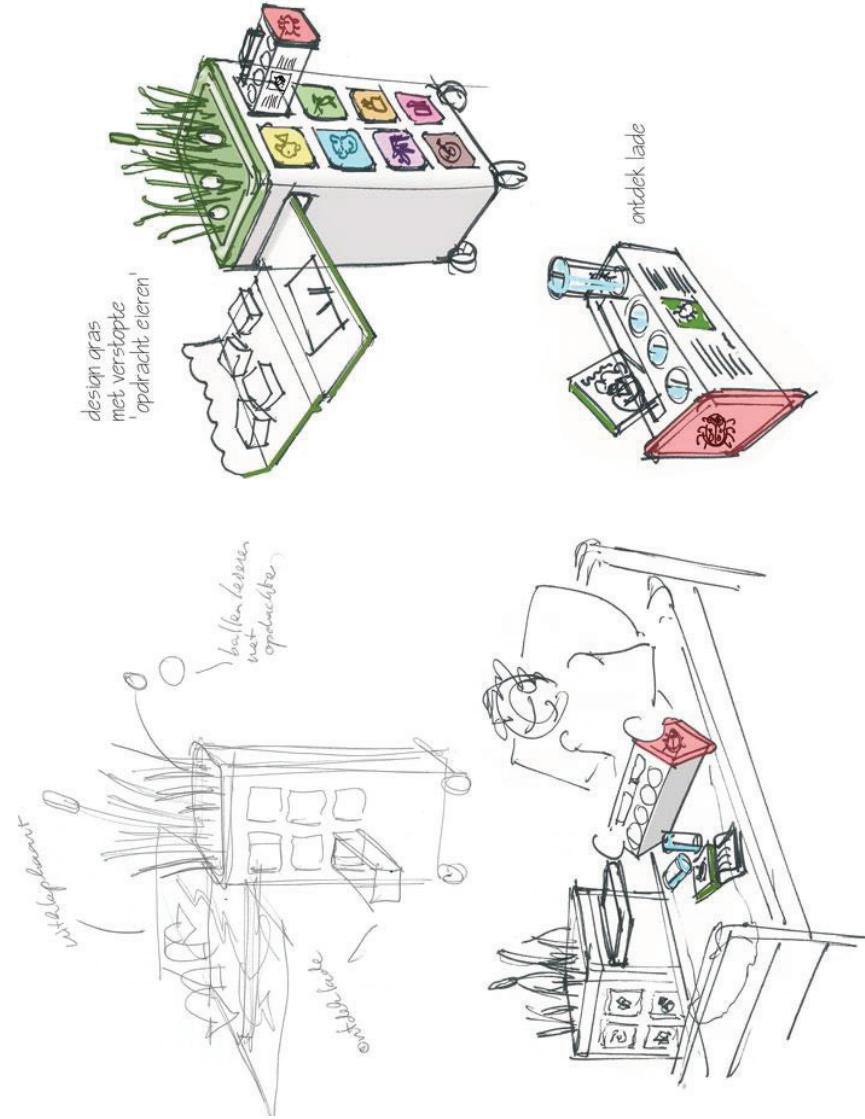
beleef de natuur!

De IVN-Natuurontdekker

beleef de natuur!

De ontdek- en beleefcassettes

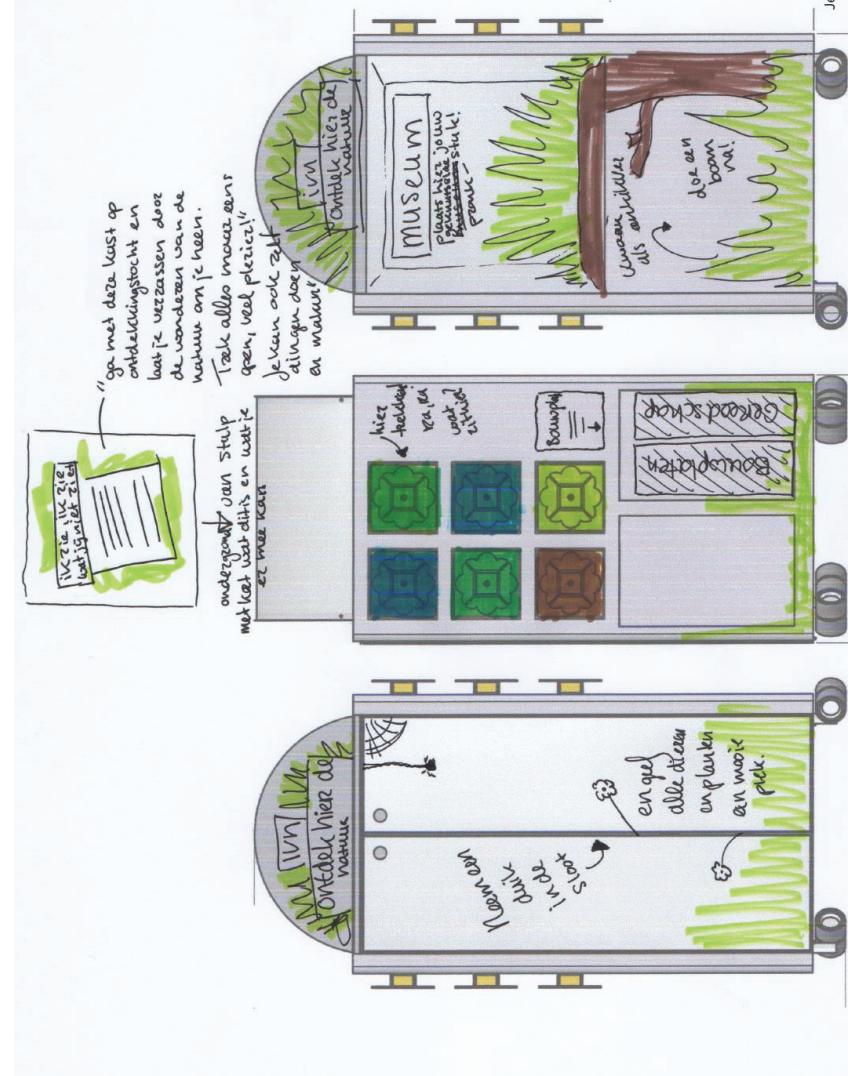
beleef de natuur!

De IVN-Natuurontdekker

beleef de natuur!

De IVN Natuurontdekker

beleef de natuur!

De IVN Natuurontdekker

beleef de natuur!

De IVN Natuurontdekkker

beleef de natuur!

Groene Gezonde Ziekenhuizen

beleef de natuur!

Kennisnetwerk Groene Gezonde Ziekenhuizen

Arthur Hilgersom, 12 april 2016

MPZ milieu platform zorgsector